

**ISTRAŽIVANJE
ZDRAVSTVENOG I SOCIJALNOG STANJA
DJECE I ŽENA
U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE, 2006.
Multiple Indicator Cluster Survey – MICS 3**

Završni izvještaj

Sarajevo, avgust 2007.

Predgovor

Istraživanje zdravstvenog i socijalnog stanja djece i žena provedeno 2006. godine u Federaciji Bosne i Hercegovine (FBIH) dio je globalnog «Multiple Indicator Cluster Survey – MICS» istraživanja (Klastersko istraživanje višestrukih pokazatelja) koje UNICEF u petogodišnjim intervalima redovito provodi u više od 50 zemalja svijeta.

MICS (Klastersko istraživanje višestrukih pokazatelja) istraživanje u Bosni i Hercegovini prvi puta je provedeno 2000. godine, tako da MICS3 istraživanje iz 2006. godine predstavlja zapravo studiju praćenja zdravstvenog i socijalnog stanja djece i žena prema internacionalno preporučenim indikatorima - MICS indikatori i indikatori Milenijumskih razvojnih ciljeva (MDG). Ovo istraživanje daje veliki doprinos u obezbjeđivanju značajnih podataka i informacija o zdravstvenom i socijalnom stanju djece i žena u Federaciji Bosne i Hercegovine što je neophodno za praćenje napretka u ostvarivanju ciljeva zacrtanih u Milenijumskoj deklaraciji, ciljeva zacrtanih u dokumentu «Svijet po mjeri djeteta» kao i drugih ciljeva oko kojih je postignuta međunarodna suglasnost i trebaju biti osnova za buduće djelovanje. Istovremeno, veliki doprinos je dat u jačanju i unapređenju informacionog sistema koji se odnosi na zdravlje osjetljivih grupa stanovništva.

MICS3 istraživanje u Federaciji Bosne i Hercegovine je sprovedeno od strane Zavoda za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine kao implementirajuće institucije pod pokroviteljstvom Federalnog ministarstva zdravstva. Još jednom se zahvaljujemo UNICEF-u koji je preko svojih ureda u Bosni i Hercegovini, Ženevi i Njujorku pružio neophodnu finansijsku, stručnu i tehničku pomoć i sa lokalnim učesnicima učestvovao u kreiranju pozitivne atmosfere prilikom provođenja istraživanja. Želja nam je da se ova plodna saradnja nastavi i u budućnosti. Naročito bismo željeli da se zahvalimo Vladi Ujedinjenog Kraljevstva koja je preko DFID-a (Odjeljenje za međunarodni razvoj) također obezbijedila finansijska sredstva za implementaciju MICS3.

U toku rada uspostavljena je izvrsna saradnja između ministarstava i drugih institucija u Bosni i Hercegovini zahvaljujući čemu je učešće u istraživačkom radu bilo veliko zadovoljstvo za sve učesnike. Preko 50 osoba je bilo angažovano u operativnom dijelu istraživanja i radu na terenu. Istraživački tim, koji se sastojao od koordinatora, anketara i osoblja za unos podataka stručno je obavio svoj zadatak. Osobito nam je zadovoljstvo što je tako veliki broj domaćih stručnjaka i mladih ljudi bio uključen u istraživanje.

Želimo da se u ime Federalnog ministarstva zdravstva posebno zahvalimo građanima Federacije Bosne i Hercegovine koji su izdvojili svoje vrijeme i pristali da učestvuju u ovom istraživanju i tako doprinijeli uspješnosti našem istraživačkom radu.

Pred nama svima stoji obaveza upotrebe dobivenih informaciju u poduzimanju aktivnosti za daljnje unapređenje zdravstvenog i socijalnog stanja djece i žena u Bosni i Hercegovini.

Prim. dr Safet Omerović

Ministar zdravstva Federacije Bosne i Hercegovine

Sarajevo, avgust 2007. godine

Sažetak

Executive Summary

Multiple Indicator Cluster Survey - MICS (Klastersko istraživanje višestrukih pokazatelja) je anketno istraživanje u domaćinstvima razvijeno od strane UNICEF-a u cilju dobivanja neophodnih podataka za praćenje stanja djece i žena u zemljama. Glavni ciljevi istraživanja su obezbjeđivanje novih i ažuriranih informacija za procjenu aktuelnog zdravstvenog i socijalnog stanja djece i žena u Bosni i Hercegovini sredinom aktuelne dekade kako bi se omogućilo mjerenje progresa u dostizanju Milenijumskih razvojnih ciljeva i ciljeva zacrtanih u dokumentu «Svijet po mjeri djeteta».

The Multiple Indicator Cluster Survey (MICS) is a household survey program that was developed by UNICEF in order to assist countries in filling data gaps needed for monitoring the situation of children and women. The main objectives of the survey are to provide up-to-date information for assessing the situation of children and women in Bosnia and Herzegovina at the mid of the decade and to furnish the data needed for monitoring progress toward Millennium Development Goals and World Fit for Children goals.

Uzorak za Multiple Indicator Cluster Survey - MICS (Klastersko istraživanje višestrukih pokazatelja) u FBiH je dizajniran kao dio uzorka za Bosnu i Hercegovinu i omogućava procjenu zdravstvenih indikatora na nivou države, entiteta, kao i za gradske i ostale sredine.

The sample for the FB&H Multiple Indicator Cluster Survey (MICS) was designed as part of the state level MICS, to provide estimates of health indicators at the entity level, for both urban and rural areas.

U istraživanju je uzorkovano 3744 domaćinstava sa prilično visokom stopom odaziva od 92%. Ukupno 10,718 članova domaćinstva živi u domaćinstvima koja su učestvovala u istraživanju, što ovo istraživanje čini jednim od većih koja su provedena u Bosni i Hercegovini u posljednjih 5 godina. Stepen kompletiranja odgovora na pitanja je bio veoma visok, a kvalitet podataka je bio višestruko provjeravan.

The survey sampled 3744 households across the territory with a rather high response rate of 92%. A total of 10,718 people lived in the households that responded, making this large survey conducted in Bosnia and Herzegovina in the past five years. The level of completion of all questions in the survey was very high, and the data were subjected to multiple quality checks at all stages of the survey.

Upitnici se temelje na modelu upitnika MICS koji je modificiran za upotrebu u Bosni i Hercegovini. U istraživanju su korištene tri grupe upitnika: 1) upitnik za domaćinstvo koji je korišten za prikupljanje podataka o svim *de jure* članovima domaćinstva, domaćinstvu, i stambenoj jedinici; 2) upitnik za žene koji se popunjava u svakom domaćinstvu sa svim ženama starosti između 15 i 49 godina; i 3) upitnik za djecu do 5 godina starosti koji se popunjava sa majkama ili starateljima sve djece ispod 5 godina starosti koja žive u domaćinstvu.

The questionnaires were based on the MICS model questionnaire modified for B&H. The complete questionnaire consisted of three parts. In addition to a household questionnaire which was used to collect information on all household members, the household, and the dwelling, questionnaires were administered in each household to women aged 15-49 – mothers or caretakers of under 5 children were identified in each household, and these person were interviewed on children under 5.

Istraživanje je provedeno sredinom 2006. godine i ovaj izvještaj prezentira rezultate istraživanja u Federaciji Bosne i Hercegovine.

The survey was carried out in mid 2006 by an entity team from the FB&H and entity level data are presented in this report.

Stanje uhranjenosti

- ⇒ Skoro jedno od pedesetero djece (3%) ispod pet godina starosti u Federaciji BiH je neuhranjeno, od čega 2% umjereno, dok je 0,7% klasificirano kao ozbiljno neuhranjeno, dječaci više nego djevojčice.
- ⇒ Oko 9 % djece je zaostalo u rastu ili je suviše nisko za svoj uzrast, podjednako dječaci i djevojčice.
- ⇒ Oko 5% djece zaostaje u tjelesnoj masi u odnosu na uzrast tj. mršava su, nešto više dječaci nego djevojčice.

Dojenje

- ⇒ Svaka druga žena u Federaciji BiH je započela sa dojenjem unutar prvog sata po porodu (51%). Više od dvije trećine žena (83%) je započelo sa dojenjem unutar jednog dana po porodu.
- ⇒ Oko 22% djece u dobi ispod 6 mjeseci su isključivo dojena.
- ⇒ Samo 17% djece dobi 6-11 mjeseci se adekvatno hrani. Adekvatno hranjenje među svom dojenčadi (dobi 0-11) iznosi 19%.

Mala porođajna težina

- ⇒ Ukupno, 99% rođene djece je izvagano po rođenju, a procijenjeno je da je oko 5% novorođenčadi rođeno sa težinom nižom od 2.500 grama.

Imunizacija

- ⇒ Ukupno 94% djece starosti između 18 i 29 mjeseci je primilo BCG vakcinu prije nego što su napunili 12 mjeseci, a prva doza DPT je data u 91% slučajeva. Postotak opada za sljedeće doze DPT vakcine: na 84% za drugu dozu i 74% za treću dozu

Nutritional Status

- ⇒ Almost one in fifty children (3%) under 5 years of age in the Federation of BiH are malnourished, 2 percent of whom are moderately malnourished, while 0.7 percent are classified as severely malnourished. Boys are more likely to be malnourished than girls.
- ⇒ Around 9 percent of children are stunted or too short for their age, with no significant difference between boys and girls.
- ⇒ Around 5 percent of children are underweight, boys slightly more than girls.

Breastfeeding

- ⇒ Every second woman in the Federation of BiH started breastfeeding their infants within one hour of birth (51%). Over two thirds of women (83%) started breastfeeding their infants within one day of birth.
- ⇒ Around 22 percent of children under six months of age are exclusively breastfed.
- ⇒ Only 17 percent of children aged 6-11 months are adequately fed. Adequate feeding among all infants (0-11 months of age) is 19%.

Low Birth Weight

- ⇒ Overall, 99 percent of newborns were weighed at birth; around 5 percent of newborns are estimated to have been born with birth weight less 2,500 grams.

Immunisation

- ⇒ Overall, 94 percent of children between 18 and 29 months of age have received BSG vaccine before their first birthday, whereas the first dose of DPT was given to 91 percent. The percentage declines for subsequent doses of DPT to 84 percent for the second dose and

- ⇒ Slično tome, 91% djece je dobilo Polio 1 do navršenog 12. mjeseca života i to opada na 75% do treće doze.
- ⇒ Pokrivenost vakcinacijom MMR do 18. mjeseca života je manja nego kod ostalih vakcina i iznosi 72%.
- ⇒ Postotak djece koja su dobila svih osam preporučenih vakcina do prvog rođendana je 58%.
- ⇒ Ukupno 70% djece u dobi 18-29 mjeseci primilo je svih osam preporučenih vakcina u bilo kom trenutku prije istraživanja.

Liječenje oralnom rehidracijom

- ⇒ Ukupno 5% djece mlađe od pet godina je imalo dijareju u periodu od dvije sedmice prije istraživanja.
- ⇒ Dvije trećine djece (75%) sa dijarejom je dobilo jedan ili više preporučenih kućnih tretmana (npr. bila su tretirana ORS ili RHF tretmanima), dok 25% nije dobilo nikakav tretman.
- ⇒ Svako drugo dijete sa dijarejom (54%) je primilo više tečnosti istovremeno sa nastavljenim hranjenjem.

Njega i antibiotski tretman upale pluća

- ⇒ Četiri posto djece dobi između 0 i 59 mjeseci je imalo simptome pneumonije u periodu od dvije sedmice prije studije.
- ⇒ Ukupno 67% djece sa simptomima pneumonije je odvedeno u dom zdravlja/ambulantu, 16% u bolnicu i 6% u privatnu zdravstvenu praksu.
- ⇒ Oko 81% djece ispod 5 godina starosti sa sumnjom na pneumoniju je dobilo antibiotski tretman u periodu od dvije sedmice prije istraživanja.

Upotreba čvrstih goriva

- ⇒ Više od trećine (39%) svih domaćinstava u Federaciji BiH koriste čvrsta goriva za kuhanje.

Voda i higijenski uslovi

- ⇒ Ukupno gledajući, 99% stanovništva koristi poboljšani izvor vode za piće, sa skoro podjednakim omjerom u gradskim i u seoskim sredinama.
- ⇒ Ukupno 93% stanovništva u Federaciji BiH živi u domaćinstvima koja koriste poboljšane

74 percent for the third dose.

- ⇒ Similarly, 91 percent of children received Polio 1 by 12 months of age and this declines to 75 percent by the third dose.
- ⇒ MMR immunization coverage by 18 months of age is lower than for the other vaccines at 72 percent.
- ⇒ The percentage of children who received all eight recommended vaccines by their first birthday is 58%.
- ⇒ Overall, 70 percent of children between 18 and 29 months of age received all eight recommended vaccines at any time up to the date of the survey.

Oral Rehydration Treatment

- ⇒ Overall, 5 percentage of under five children had diarrhoea in the two weeks prior to the survey.
- ⇒ Two thirds of children (75 percent) with diarrhoea received one or more of the recommended home treatments (i.e., were treated with ORS or RHF), while 25 percent received no treatment.
- ⇒ Every second child with diarrhoea (54 percent) received increased fluids AND continued feeding.

Care Seeking and Antibiotic Treatment of Pneumonia

- ⇒ Four percent of children aged 0-59 months were reported to have had symptoms of pneumonia during the two weeks preceding the survey.
- ⇒ Of these children, 67 percent were taken to the primary health care centre/clinic, 16 percent to hospital, and 6 percent to private practitioners.
- ⇒ Around 81 percent of under-5 children with suspected pneumonia had received an antibiotic during the two weeks prior to the survey.

Solid Fuel Use

- ⇒ More than a third (39 percent) of all households in the Federation of BiH is using solid fuels for cooking.

Water and Sanitation

- ⇒ Overall, 99 percent of the population is using an improved source of drinking water – with equal percentages in urban and rural areas.
- ⇒ Ninety-three percent of the population of the Federation of BiH is living in households

sanitarne uređaje.

- ⇒ Ukupni procenat domaćinstava koja raspoložu zajedno poboljšanim izvorima vode za piće i sanitarnim uređajima je 93%, od čega je značajno više u gradskim sredinama (99%) nego u seoskim sredinama (89%).

Bezbednost smještaja i trajnost objekta

- ⇒ U 13% slučajeva gradska domaćinstava ne posjeduju formalnu dokumentaciju za stanovanje, a 5% pominje postojanje rizika od deložacije.
- ⇒ 11% članova domaćinstva je bilo deložirano iz nekog od prebivališta u kojem su boravili u posljednjih 5 godina.
- ⇒ Oko 15% domaćinstava živi u neuslovnim objektima.
- ⇒ Skoro 17% članova domaćinstava smatraju da žive u siromašnijim područjima.

Kontracepcija

- ⇒ Oko trećine (34%) žena starosti 15-49 godina koje su udate ili žive u zajednici sa muškarcem tvrde da trenutno koriste kontracepciju.
- ⇒ Najčešće korišten metod je prekinuti snošaj koji koristi 19% udatih žena/žena koje žive u zajednici sa muškarcem. Sljedeća popularna metoda je korištenje kondoma, koju je navelo 5% žena, dok 4% žena koristi kontraceptivne tablete.

Nezadovoljene i zadovoljene potrebe za kontracepcijom

- ⇒ Nezadovoljene potrebe za kontracepcijom se odnose na plodne žene koje ne koriste nikakav metod kontracepcije, ali koje žele da odgode sljedeće rađanje ili koje žele da potpuno prekinu rađati. Ukupne nezadovoljene potrebe za kontracepcijom u Federaciji BiH su registrovane kod 23% ispitanica starosti 15-49 godina, a koje su udate ili žive u zajednici.
- ⇒ Postotak zadovoljenih potreba za kontracepcijom se definiše kao omjer žena koje su trenutno udate ili u zajednici koje trenutno koriste kontracepciju. Postotak zadovoljenih potreba za kontracepcijom u Federaciji BiH iznosi 59%.

Antenatalna zaštita

- ⇒ Pokrivenost antenatalnom zaštitom (od strane ljekara, medicinske sestre ili babice) je visoka u Federaciji BiH i sve su žene imale

using improved sanitation facilities.

- ⇒ Ninety-three percent of households are using an improved source of drinking water together with improved sanitation facilities – 99 percent in urban areas and 89 percent in rural areas.

Security of Tenure and Durability of Housing

- ⇒ Thirteen percent of urban households do not have formal documentation for the residence, and 5 percent of the respondents indicated that there is a risk of eviction.
- ⇒ Eleven percent of household members were indeed evicted from any dwelling they were residing in during the last 5 years.
- ⇒ Around 15 percent of households are living in dwellings which are considered as non-durable.
- ⇒ Almost 17 percent of household members believe that they live in poorer areas.

Contraception

- ⇒ Around a third (34 percent) of married or in union women aged 15-49 reported that they currently use a method of contraception.
- ⇒ The most frequently used method of contraception is withdrawal, which is used by 19 percent of married women or women in union. The second most popular method is the condom, used by 5 percent of women, closely followed by contraceptive pills, which are used by 4% of women.

Unmet and Met Needs for Contraception

- ⇒ Unmet need for contraception refers to fecund women who are not using any method of contraception, but who wish to postpone the next birth or who wish to stop childbearing altogether.
- ⇒ Total unmet need for contraception in the Federation of BiH was reported by 23 percent of the married or in union female respondents aged 15-49.
- ⇒ Percentage of satisfied demand for contraception is defined as the proportion of women currently married or in union who are currently using contraception. Percentage of satisfied demand for contraception in the Federation of BiH is 59%.

Antenatal care

- ⇒ Coverage of antenatal care (by a doctor, nurse, or midwife) is high in the Federation of BiH with all women receiving antenatal

antenatalnu zaštitu barem jednom u toku trudnoće (99%). Oko 98% usluga pružaju ljekari i oko 1% medicinska sestra/babica.

care at least once during the pregnancy (99 percent). Around 98 percent of the services are provided by doctors and around 1 percent by nurse/midwife.

Pomoć pri porodu

⇒ Ukupno gledajući, oko 99% poroda je obavljeno od strane stručnih osoba i skoro svi u zdravstvenim ustanovama.

Assistance at Delivery

⇒ Overall, 99 percent of births were delivered by skilled personnel and almost all were delivered in health care institutions

Razvoj djeteta

⇒ Kod skoro dvije trećine (70%) djece mlađe od pet godina odrasla osoba je bila uključena u najmanje četiri aktivnosti koje promoviraju učenje i spremnost za školu u periodu od 3 dana prije istraživanja.

⇒ Prosječan broj aktivnosti koje su odrasli sprovodili sa djecom bio je 4. Učešće oca u jednoj ili više aktivnosti je zabilježeno u 75% slučajeva.

⇒ U Federaciji BiH 77% djece živi u domaćinstvima u kojima se nalaze najmanje 3 ili više knjiga koje nisu dječje.

⇒ Oko dvije trećine djece (67%) između 0 i 59 mjeseci starosti posjeduje dječje knjige.

⇒ Prosječan broj dječjih knjiga je pet, a običnih (koje nisu dječje) deset.

⇒ Dvadeset i četiri procenata djece starosti 0-59 mjeseci imalo 3 ili više tipova igračaka kod kuće, dok 5% nije imalo nijednu od igračaka koje su anketari naveli u svojim pitanjima majkama/ starateljima

⇒ Skoro 7% djece starosti 0-59 mjeseci su ostavljana pod nadzorom druge djece mlađe od 10 godina, dok ih je 2% ostavljano samo tokom sedmice koja je prethodila studiji.

Child Development

⇒ For almost two-thirds (70 percent) of under-five children, an adult was engaged in more than four activities that promote learning and school readiness during the 3 days preceding the survey

⇒ The average number of activities that adults were engaged with children was 4. Father's involvement with one or more activities was 75 percent.

⇒ In the Federation of BiH, 77 percent of children are living in households where at least 3 non-children's books are present

⇒ Around two-thirds (67 percent) of children aged 0-59 months have children's books.

⇒ The median number of children's books is five, and the median number of non-children's books is ten.

⇒ Twenty-four percent of children aged 0-59 months had 3 or more playthings to play with in their homes, while 5 percent had none of the playthings

⇒ Almost 7 percent of children aged 0-59 months were left in the care of other under-ten children, while 2 percent were left alone during the week preceding the interview.

Pohađanje predškolske ustanove i spremnost za školu

⇒ Samo 7% djece starosti između 36 i 59 mjeseci pohađaju neku predškolsku ustanovu

Pre-School Attendance and School Readiness

⇒ Only 7 percent of children aged 36-59 months are attending pre-school.

Pohađanje osnovne i srednje škole

⇒ Za potrebe ovog istraživanja i izradu komparativnih internacionalnih indikatora kao denominator korišten je broj djece u dobi od 6 godina u Federacije BiH koja su pohađala prvi razred. Stoga, od ukupnog broja djece koja su prispjela za osnovnu školu (starosti 6 godina), 28% pohađa prvi razred osnovne škole. Procenat upisa u osnovnu školu za tu starosnu grupu (od 6 godina) je dosta nizak jer u FBIH i dalje roditelji/staratelji tradicionalno kasnije

Primary and Secondary School Participation

⇒ For the purposes of this survey and development of comparative international indicators, the number of 6-year-old children in the Federation of BiH who attended the first grade was taken as denominator. Therefore, 28 percent of children who are of primary school entry age (age 6), are attending the first grade of primary school. The percent of enrolment in primary school for this age group (age 6) is quite low because in the Federation of BiH

upisuju djecu u prvi razred osnovne škole. Pomenuti indikator treba kontinuirano pratiti i stalno raditi na njegovom poboljšanju/povećanju procenta. U praktičnom smislu, indikator koji prikazuje stvarno stanje stvari je procenat djece uzrasta osnovne škole koja pohađaju osnovnu školu i iznosi 91%

- ⇒ Ukupno 62% djece uzrasta srednje škole pohađaju srednju školu
- ⇒ Najviši postotak djece koja pohađaju srednju školu je u uzrastu od 16 godina (92%)
- ⇒ Indeks rodnog pariteta (eng. *Gender Parity Index – GPI*) u osnovnoj školi je 1,00, što ukazuje na to da nema razlike u pohađanju osnovne škole između muške i ženske djece. Pokazatelj pada na 0,96 kada se radi o srednjoj školi

Pismenost među odraslima ženama

- ⇒ Samo 82% žena uzrasta 15-24 godine je pismeno. Žene uzrasta 15-19 godina su pismenije (93%), u odnosu na žene uzrasta 20-24 godine (71%)

Upis rođenja u matične knjige (registracija rođenja)

- ⇒ Rođenja 99% djece mladih od 5 godina u Federaciji BiH su upisana u matične knjige

Dječji rad

- ⇒ Skoro 6% djece u dobi 5-14 godina uključeno je u neku aktivnost dječijeg rada

Discipliniranje djece

- ⇒ Ukupno trećina djece u dobi 2-14 godina (34%) je bilo izloženo bar jednom obliku psihološkog ili fizičkog kažnjavanja od strane njihovih majki/staratelja ili drugih članova domaćinstva.

Rano stupanje u brak

- ⇒ Ukupno 1% žena je bilo udato prije navršene 15 godine života, dok je 10% žena bilo udato prije navršene 18 godine života
- ⇒ Kod skoro 23% žena u dobi 15-19 godina koje se udaju ili žive u zajednici sa muškarcem, partner je 10 i više godina stariji, dok je kod 7% žena u dobi 20-24 godina partner 10 i više godina stariji

parents/caretakers still traditionally enrol children in the first grade of primary school at a later age. The said indicator should be continuously monitored and efforts should be made to continuously improve it/increase the percentage. In practical terms, the indicator showing the actual status is the percentage of children who are of primary school entry age and who are attending primary school and this percentage is 91%

- ⇒ Overall, 62 percent of children of secondary school age are attending secondary school
- ⇒ The percentage of children attending secondary school is highest for children aged 16 (92 percent)
- ⇒ Gender Parity Index for primary school is 1.00, indicating no difference in the attendance of girls and boys to primary school. However, the indicator drops to 0.96 for secondary education.

Adult Women Literacy

- ⇒ Only 82 percent of women aged 15-24 are literate. Women aged 15-19 are likely to be more literate (93 percent) than women aged 20-24 (71 percent)

Birth Registration

- ⇒ The births of 99 percent of children under five years in the Federation of BiH have been registered.

Child Labour

- ⇒ Almost 6 percent of children 5-14 years of age are involved in a child labour activity.

Child Discipline

- ⇒ Overall, one third of children aged 2-14 years (34 percent) were subjected to at least one form of psychological or physical punishment by their mothers/caretakers or other household members.

Early Marriage

- ⇒ Overall, 1 percent of women got married before the age of 15, while 10 percent of women got married before the age of 18.
- ⇒ Almost 23 percent of married or in union women aged 15-19 have a spouse who is 10 or more years older, whereas 7 percent of women aged 20-24 have a spouse who is 10 or more years older

Nasilje u porodici

⇒ Skoro 5% žena se slažu sa izjavom da muževi/partneri imaju pravo da tuku svoje žene/partnerice iz bilo koga razloga.

Onesposobljenje među djecom

⇒ Ukupno 3% djece u dobi 2-9 godina imaju problem sa govorom. Ukupno 9% djece u istom uzrastu ne može imenovati niti jedan predmet.

Poznavanje načina prenošenja HIV-a i upotrebe kondoma

⇒ Ukupno 97% ispitanica je čulo za HIV/AIDS.

⇒ Postotak žena koje znaju sva tri glavna načina sprečavanja HIV transmisije je 67%.

⇒ Sveobuhvatno znanje o načinima prevencije i prenošenja HIV-a je još uvijek ispod 50%.

⇒ Ukupno gledajući, 87% žena zna da se HIV može prenijeti sa majke na dijete.

⇒ Postotak žena koje znaju sva tri načina prenošenja HIV-a sa majke na dijete iznosi 70%, dok oko 10% žena nije znalo ni jedan od načina prenošenja

⇒ Od žena koje su imale porod u prethodne dvije godine, njih 11% su informirane o HIV prevenciji u toku posjeta zdravstvenim radnicima vezano za trudnoću, dok je njih 4% testirano na HIV u toku trudnoće i sve su primile rezultate testiranja.

Seksualno ponašanje koje je u vezi sa prenošenjem HIV-a

⇒ Ukupno 68% žena je navelo da su koristili kondom prilikom seksualnog odnosa sa visokorizičnim partnerom.

Siročad i vulnerabilna djeca

Ukupno 91% djece 0-17 godina u ispitanim domaćinstvima žive sa oba roditelja. Samo sa majkom živi 6% djece, dok samo sa ocem živi 2%.

Domestic violence

⇒ Almost 5 percent of women agree with the attitude that husbands/partners are justified to hit or beat their wives/partners for a variety of scenarios.

Child disability

⇒ Overall, 3 percent of children aged 2 through 9 years have difficulties with speech. Overall, 9 percent of children of the same age cannot name a single object.

Knowledge of HIV Transmission and Condom Use

⇒ Overall, 97 percent of the respondents have heard of AIDS.

⇒ The percentage of women who know of all three main ways of preventing HIV transmission is 67 percent.

⇒ Comprehensive knowledge of HIV prevention methods and transmission is still below 50 percent.

⇒ Overall, 87 percent of women know that HIV can be transmitted from mother to child.

⇒ The percentage of women who know of the three main ways of mother-to-child transmission of HIV is 70%, while 10 percent of women did not know any of the three ways.

⇒ Of women who had given birth within the two years preceding the survey, 11 percent received information on HIV prevention during their visits to health workers in connection with pregnancy, whereas 4 percent received HIV testing during pregnancy and all have received the result.

Sexual Behaviour Related to HIV Transmission

⇒ Overall, 68 percent of women reported using a condom when they had sex with the high risk partner.

Orphans and Vulnerable Children

Overall, 91 percent of children aged 0-17 years in surveyed households are living with both parents. Six percent live only with mother, while 2 percent live only with father

Zbirna tabela rezultata za Federaciji Bosnu i Hercegovinu

MICS i indikatori milenijumskih razvojnih ciljeva (MDG), 2006.

Tema	MICS Broj indikatora	MDG Broj indikatora	Indikator	Vrijednost	
ISHRANA					
Stanje uhranjenosti	6	4	Prevalenca podhranjenosti	0,7	
	7		Prevalenca zakržljivosti	2,4	
	8		Prevalenca neuhranjenosti	1,0	
Dojenje	45		Blagovremeno započinjanje dojenja	51,2	
	15		Stopa isključivog dojenja	21,8	
	16		Stopa nastavljenog dojenja	12-15 mjeseci	33,8
				20-23 mjeseca	13,1
	17		Stopa blagovremenog dopunskog prehranjivanja	19,2	
	18		Učestalost dopunskog prehranjivanja	17,4	
19	Adekvatno hranjena novorođenčad	19,5			
Mala porođajna težina	9		Niska porođajna težina novorođenčadi	4,5	
	10		Novorođenčad mjerena na porodu	98,7	
ZDRAVLJE DJECE					
Obuhvat imunizacijom	25	15	Pokrivenost imunizacijom za tuberkulozu	94,4	
	26		Pokrivenost DPT imunizacijom	74,3	
	27		Pokrivenost Polio imunizacijom	74,6	
	28		Pokrivenost imunizacijom za Morbille	72,0	
	31		Potpuno imunizirana djeca	57,9	
	29		Pokrivenost Hepatitis B imunizacijom	37,0*	
Briga o bolesti	33		Upotreba oralne rehidracione terapije (ORT)	75,0	
	34		Kućno liječene dijareje	14,2	
	35		Primljena ORT ili povećan unos tečnosti, te nastavljeno hranjenje	54,2	
	23		Traženje pomoći u slučaju suspektne pneumonije	90,7	
	22		Antibiotsko liječenje suspektne pneumonije	81,5	
Upotreba čvrstog goriva	24	29	Čvrsto gorivo korišteno za kuhanje	39,3	
OKOLIŠ					
Voda i sanitacija	11	30	Upotreba poboljšanih izvora vode za piće	99,5	
	13	31	Tretman vode	8,0	
	12		Upotreba poboljšanih	93,0	

	14		sanitarnih objekata Odlaganje dječijih fekalija	29,7
Bezbjednost smještaja i trajnost objekta	93 94 95	32	Bezbjednost smještaja Trajnost objekta Neuslovna domaćinstva	14,5 0,3 15,5
REPRODUKTIVNO ZDRAVLJE				
Kontracepcija i nezadovoljene potrebe	21 98 99	19c	Prevalenca kontracepcije Nezadovoljene potrebe planiranja porodice Zadovoljeni zahtjevi za planiranje porodice	33,6 23,3 59,0
Zdravlje majke i novorođenčeta	20 44 4 5	17	Antenatalna zaštita Sadržaj antenatalne zaštite Stručna osoba pri porodu Porodi u institucijama	98,6 98,6 99,5 99,6
RAZVOJ DJETETA				
Razvoj djeteta	46 47 48 49 50 51		Podrška učenju Očeva podrška učenju Podrška učenju: knjige za djecu Podrška učenju: knjige koje nisu za djecu Podrška učenju: materijali za igru Briga od strane neodraslih osoba	70,2 75,3 66,7 77,3 23,7 7,9
OBRAZOVANJE				
Obrazovanje	52 53 54 55 56 57 58 59 61	6 7 7b 9	Predškolsko pohađanje Spremnost za školu Ukupna stopa prijema u osnovne škole Ukupna stopa pohađanja osnovnih škola Ukupna stopa pohađanja srednjih škola Djeca koja dođu do petog razreda Stopa prelaznosti u srednju školu Stopa završavanja osnovne škole Indeks uporedbe spolova Osnovna škola Srednja škola	6,8 (12,1) 27,8 91,5 61,9 99,7 90,5 70,1 1,00 0,96
Pismenost	60	8	Stopa pismenosti među odraslim	81,7
ZAŠTITA DJECE				
Registracija rođenja	62		Registracija rođenja	99,4
Dječiji rad	71 72 73		Dječiji rad Djeca koja idu u školu i rade Djeca koja rade i idu u školu	5,8 94,0 6,5
Disciplina djece	74		Disciplina djece Bilo kakvo psihološko/fizičko kažnjavanje	33,6

Rani brak	67		Brak prije 15. godine	1,0
	68		Brak prije 18. godine	9,8
			Mlade žene uzrasta 15-19 godina trenutno u braku/zajednici	6,0
Rani brak	69		Prevelika razlika u dobi supružnika	(23,2)
			za žene 15-19 godina	6,7
Nasilje u porodici	100		Statovi prema nasilju u porodici	4,9
Onesposobljenje	101		Onesposobljenje djece	6,5
HIV/AIDS, SEKSUALNO PONAŠANJE, DJECA BEZ RODITELJA I VULNERABILNA DJECA				
Znanje i stavovi o HIV/AIDS-u	82	19b	Sveobuhvatno znanje među mladim ljudima o prevenciji HIV-a	41,6
	89		Znanje o prenošenju HIV-a sa majke na dijete	87,3
	86		Stavovi prema ljudima sa HIV/AIDS-om	37,8
	87		Žene koje znaju gdje se mogu testirati na HIV	57,6
	88		Žene testirane na HIV	1,6
	90		Pokrivenost savjetovalištim za prevenciju transmisije HIV-a sa majke na dijete	11,3
	91		Pokrivenost testiranjem radi prevencije transmisije HIV-a sa majke na dijete	3,7
Seksualno ponašanje	84		Dob u vrijeme prvog seksualnog odnosa među mladim	0,3
	92		Različita starost među seksualnim partnerima	7,3
	83	19a	Upotreba kondoma sa povremenim partnerima	68,3
	85		Povećan rizični seks u posljednjoj godini	17,6
Podrška siročadi i osjetljivoj djeci	75		Prevalenca siročadi	4,6
	78		Djetetove porodične prilike	0,5

* Postoji značajna razlika u obuhvatu vakcinisane djece vakcinom protiv hepatitisa B između izvještaja zvanične statistike i MICS-a. Naime, u FBiH najveći procenat poroda obavlja se u porodilištima, gdje se novorođenčad registriraju i vakcinišu. Svaka data vakcina pažljivo se registrira, a mjesečni i godišnji izvještaji se dostavljaju Zavodu za javno zdravstvo FBiH. Prema tom izvještaju, pokrivenost prvom dozom vakcine protiv hepatitisa B, u 2005. godini iznosio je 95%, a u 2006. godini 96%. Procenat vakcinisanih sa tri doze, prema izvještajima iz domova zdravlja iznosi u 2005. godini 86%, a u 2006. godini 88%. Diskrepanca između izvještaja i survey-a je najvjerojatnije zbog registriranja ove vakcine u otpusno pismo iz porodilišta, a ne u vakcinalni karton, promjene zdravstvene dokumentacije i nedostatka podataka o ovoj (novoj) vakcini u evidenciji koju čuvaju roditelji.